

Foundations of Halacha 20.2 – What is Considered “In Vain”?

<p>1. <u>Gemara Berachot 33b</u></p> <p>Shmuel inquired of Rav: What is the law regarding answering Amen after [the blessings recited by] school children? He said to him: We respond Amen after [the blessings recited by] everyone except for [those of] school children, since they are recited only for training. [However,] this pertains to when they are not בעידן מפטרייהו, but מפטרייהו, we do answer Amen [to their blessings].</p> <p><u>Rashi</u> - when they recite the Haftarah, and they recite a blessing on the Torah and on the Navi - we respond Amen after their blessings.</p>	<p><u>תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נג עמוד ב</u></p> <p>בעי מיניה שמואל מרב: מהו לענות אמן אחר תינוקות של בית רבן? - אמר ליה: אחר הכל עונין אמן חוץ מתינוקות של בית רבן הואיל ולהתלמד עשויין. והני מילי בדלא עידן מפטרייהו, אבל בעידן מפטרייהו - עונין. <u>רש"י</u> אבל בעידן מפטרייהו - כשאומרים ההפטרה ומברכין בתורה ובנביא - עונים אחריהן אמן.</p>
<p><u>Rashba</u></p> <p>Meaning, when they bless to carry out their obligation to bless when they eat, even though the blessing is only for the sake of practice, for it is nevertheless the practice of a Mitzvah.</p>	<p><u>חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף נג עמוד ב</u></p> <p>בעידן מיפטרינהו עונין, פי' בשעה שמברכין לפטור עצמן על אכילתן אע"פ שאינה אלא לחינוך דמכל מקום חנוך מצוה היא.</p>
<p>2. <u>Shulchan Aruch OC Hilchot Birkat Hapeirot 215:2-3</u></p> <p>2. If one heard a Jew make any of the blessings, even if one did not hear the entire [blessing] from beginning to end, and even though one has no need [to make] that blessing, he is obligated to respond Amen to it. However, if the person who said the blessing is a heretic, a Cuthean or a child, or if he deviated from the formula for the blessings [that the Sages prescribed], one should not respond Amen. <u>Rema</u> One should respond Amen to the blessing of a non-Jew if one heard him utter the entire blessing.</p> <p>1. This [ruling] that one should not respond Amen to [the blessing of] a child only [applies] in an instance when he is learning [how to say] the blessing from his teacher - for it is permitted to teach the blessings to children in their proper form, despite [the fact] that they make the blessings futilely when they learn them - However, when children make blessings to fulfill their obligation, one should respond Amen, if they [are of an age when] they must be educated. This [applies] likewise when they say the Haftarah in the synagogue.</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות הפירות סימן רטו:ב-ג</u></p> <p>השומע אחד מישראל מברך אחת מכל הברכות, אע"פ * (ו) שלא שמע כולה * מתחלתה ועד סופה, (ז) אף ע"פ שאינו חייב באותה ברכה, * (ח) <ב> חייב לענות (ט) אחריו [ב] אמן; (י) אבל אם היה * המברך אפיקורוס ג או כותי או תינוק, או היה גדול (יא) ושינה ממטבע הברכות, אין עונין אחריו אמן. הגה: <ג> ועונין אמן אחר עכו"ם, * אם (יב) שמע ד כל הברכה מפיו (הר"י פרק אלו דברים).</p> <p>סעיף ג</p> <p>והא דאין עונין אמן אחר תינוק, דוקא [ד] בשעה (יג) שלומד הברכות לפני רבו, ה שמותר ללמד לתנוקות הברכות כתקנן ואע"פ שהם מברכין (יד) לבטלה בשעת הלימוד; אבל בשעה שהם מברכין (טו) לפטור את עצמן, כיון (טז) דבני חינוך הם עונים אחריהם אמן; וכן בשעה (יז) שאומרים ההפטרה בבית הכנסת.</p>
<p>3. <u>Magen Avraham OC 215:::5</u></p> <p>for it is permitted to teach the blessings [to children] - However, an adult who is learning the blessings in the Gemara should recite them without mentioning the Name.</p>	<p><u>מגן אברהם סימן רטו ס"ק ה</u></p> <p>שמותר ללמד וכו' - אבל גדול בשעה שלומד הברכות בגמרא אומר בלא הזכרת השם וכ"מ בפ"י המשניות להרמב"ם בפ' הרואה ובתו"ר"פ הרואה:</p>

<p>4. <u>Aruch Hashulchan OC215:2</u></p> <p>...We do not respond Amen to a child while he is learning the blessings, for it is permitted to teach the blessings to children in their proper form, despite [the fact] that they make the blessings futilely when they learn them. However, an adult, as he is learning should not utter the Name explicitly, but should say, "Hashem", and likewise should say "Elokeinu". Similarly, those who sermonize in public and quote a verse which contains Names should not utter the name, but should say "Hashem"; even though there are those who permit this, it is proper to distance oneself from this, and so is our common practice...</p>	<p>ערוך השולחן אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רטו:ב</p> <p>... וכן אין עונין אמן אחר תינוק בשעה שלומד הברכות לפני רבו שמוטר ללמד לתינוקות הברכות כתקונן ואע"פ שהם מברכים לבטלה בשעת הלימוד אבל הגדול בלימודו לא יאמר השם בפירוש אלא יאמר השם וכן יאמר אלקינו וכן הדורשים ברבים ומזכירים פסוק שיש בו שמות לא יפרש השם אלא יאמר השם ואף שיש מתירין נכון להתרחק מזה וכן אנחנו נוהגים ...</p>
<p>5. <u>Gemara Taanit 27b</u></p> <p>On the first day, they read [the paragraphs of] "In the beginning" and "Let there be a firmament" It was taught: "In the beginning" is read with two [aliyot]; "Let there be a firmament" with one. It is well understood that "Let there be a firmament" [is read] with one - there are three verses. However, "In the beginning" is read with two [aliyot] - there are five verses, and it was taught in a Baraita, "One who reads from the Torah should not read less than three verses"? Rav says: he repeats [the third verse]. Shmuel says: he divides [the third verse]. Rav, who says he repeats [the third verse] - why does he not say he divides [the third verse]? He holds: Any verse that Moshe did not divide, we may not divide it. Shmuel holds: we may divide it. Indeed may we divide it? Behold Rabbi Chanina the Reader said: I pained myself greatly in discussion with Rabbi Chanina the Great, and he only permitted me to divide the verses for the school children, since they are there to be taught.? Shmuel responds: What is the reason over there - for it is not possible [to do otherwise]; over here as well - it is not possible [to do otherwise].</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת תענית דף כז עמוד ב</p> <p>ביום הראשון בראשית ויהי רקיע. תנא: בראשית בשנים, יהי רקיע - באחד. בשלמא יהי רקיע באחד - תלתא פסוקי הוו. אלא בראשית בשנים (מאי טעמא?) חמישה פסוקי הויין, (ותנן) +מסורת הש"ס: ותניא+: הקורא בתורה אל יפחות משלשה פסוקים! רב אמר: דולג, ושמואל אמר: פוסק. ורב דאמר דולג, מאי טעמא לא אמר פוסק? - קסבר: כל פסוקא דלא פסקיה משה - אנן לא פסקינן ליה. ושמואל אמר: פוסק, ומי פסקינן? והאמר רבי חנינא קרא: צער גדול היה לי אצל רבי חנינא הגדול ולא התיר לי לפסוק אלא לתינוקות של בית רבן. הואיל ולהתלמד עשוין. - ושמואל: התם טעמא מאי - משום דלא אפשר, הכא נמי - לא אפשר.</p>
<p>שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן נו</p> <p>ועיין בפמ"ג בא"א שם שמחלק בין ברכות לפסוקים והוא כדבארתי. ועיין במ"ב /או"ח סי' רט"ו/ ס"ק י"ד שפסק נמי כן וכתב בשעה"צ שהוא דלא כריעב"ץ לענין גדול. אבל לע"ד נראה כדכתבתי שהברכות עצמן כשלומדין לתינוקות וה"ה לגדול שצריך ללומדן צריך להזכיר השמות. וכשלומד הפסוקים עצמן גדול מחוייב להזכיר כתיקון משום שאסור להפסיק במקום דלא פסק משה והוא כהריעב"ץ בשם אביו החכ"צ. ומקרי דרדקי עם תינוקות שרשאי להפסיק רשאי גם שלא להזכיר השמות אבל מותר מדינא, וטוב עושין הנוהגין שלא להזכיר משום דלפעמים יפסיק התינוק אחר השם לבד או במקום שאין פירוש וקשר להשם עם התיבות. ובלמוד הגמ' אף לקטנים אין להזכיר בהברכות שנאמרו דרך הלמוד כהמג"א. ובהפסוקים רשאים להזכיר כהפמ"ג ומ"ב. ואם הוא פסוק שלם מחוייבין להזכיר משום דאסור לאפסוקי באמצע הפסוקים והוא כריעב"ץ.</p>	